Всяка здравно неосигурена бременна има право на медицински услуги, включени в клиничната пътека „Раждане“, както и един профилактичен преглед по време на бременността и определен обем изследвания. Тези права са регламентирани в Наредба № 26 от 14.06.2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравно неосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на деца и бременни жени (Наредба № 26). Финансирането се осигурява от Министерство на здравеопазването чрез Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

Профилактичният преглед и изследванията се извършват от лечебни заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ по акушерство и гинекология и медико-диагностични лаборатории на територията на цялата страна, които имат сключени договори с НЗОК.

Профилактичният преглед включва анамнеза, оценка на рискови фактори, определяне вероятния термин на раждане, измерване на артериално кръвно налягане, антропометрия с външна пелвиметрия, гинекологичен преглед, изследване на детски сърдечни тонове, ако срокът на възрастта го позволява, ехография и интерпретация на изследванията. Изследванията, които са включени са: ПКК, кръвна захар, урина - седимент, глюкоза, албумин, изследване за сифилис, изследване за хепатит В (HbS Ag); микробиологично изследване на влагалищен секрет.

Избраният от здравно неосигурената бременна лекар специалист по акушерство и гинекология, който ще извърши профилактичния преглед, следва да представи план за последващите действия по проследяване на бременността, като уведоми, че те не са включени в извършвания от него преглед и съответно не попадат в обхвата на дейностите, на които има право като неосигурено лице по Наредба № 26.

Медицинските услуги свързани с акушерската помощ на здравно неосигурените бременни включват услугите посочени в клиничната пътека № 5 „Раждане“. Оказването на безплатна акушерска помощ се извършва от лечебни заведения за болнична помощ на територията на цялата страна с разрешение да осъществяват родилна помощ, които имат договор с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за оказване на болнична помощ по горецитираната клинична пътека.

Всеки лекар от лечебни заведения за извънболнична и болнична помощ може да насочи неосигурените жени за оказване на медицински услуги, свързани с акушерска помощ, като издаде направление за хоспитализация (бл. МЗ – НЗОК № 7).

Лечебно заведение за болнична помощ, от което са потърсени медицински услуги, свързани с акушерска помощ, което по обективни причини не може да осигури необходимия обем диагностични и лечебни дейности, следва да осигури своевременно превеждане в най-близкото лечебно заведение за болнична помощ, което може да осъществи тези дейности, като приложи всички налични медицински документи за извършените диагностични и терапевтични дейности.

Допълнителни прегледи, с цел осигуряване на безрисково майчинство за всяка жена и гарантиране достъпа на здравно неосигурени жени до медицински грижи по време на бременност и раждане, могат да се извършат чрез Здравно-консултативните центъра за майчино и детско здраве (ЗКЦ), разкрити във всички областни градове и в

някои университетски болници. ЗКЦ за област София-град се намира в СБАЛАГ „ Майчин дом“ ЕАД

Финансирането на тези прегледи е осигурено от Министерство на здравеопазването чрез Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.

В ЗКЦ, разкрити в МБАЛ, лекари, психолози и социални работници осигуряват комплексно обслужване за бременни жени и деца, което включва:

- информационни, логистични и координационни дейности за родилки и бременни с патология на бременността в хода на тяхното болнично лечение и/или амбулаторно проследяване и лечение, както и за деца с увреждания и с хронични заболявания;

- предоставяне на специализирани консултации от медицински и немедицински специалисти, включително психологическа подкрепа и превенция на изоставяне на деца, на родилки и бременни с патология на бременността, деца с увреждания, деца с хронични заболявания, недоносени деца, на място в Здравно-консултативния център или в дома, по искане на лекар от същото или от друго лечебно заведение.

В ЗКЦ, разкрити в УМБАЛ, се извършват лабораторни изследвания и генетични консултации за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена.